

**Uppdrag att tillskriva regeringen om Stockholms läns landstings
möjligheter att efterleva gällande lagstiftning om budgetbalans**

Landstingsstyrelsen föreslås besluta

att till regeringen överlämna skrivelse från samtliga gruppledare angående Stockholms läns landstings möjligheter att efterleva gällande lagstiftning om budgetbalans.

Till Regeringen
Statsrådet och chefen för Finansdepartementet BO Ringholm
Statsrådet Lars-Erik Lövdén

Skrivelse angående Stockholms läns landstings möjligheter att efterleva gällande lagstiftning om budgetbalans

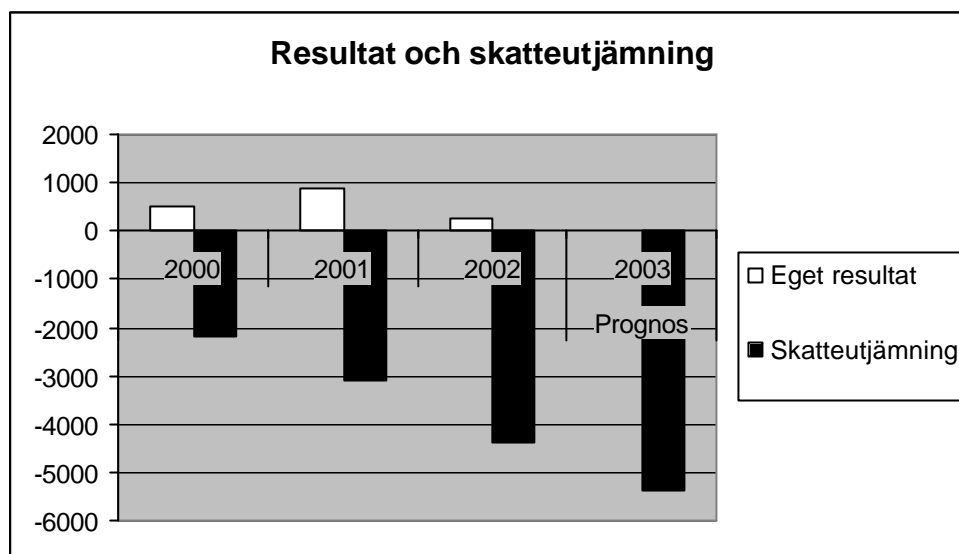
Stockholms läns landstingsfullmäktige har beslutat att en framställan skall riktas till regeringen angående landstingets möjligheter att efterleva kommunallagens krav om budgetbalans (KL 8 kap 4 §).

Med budget i balans avses att budget skall upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. Om ett landsting visar underskott för räkenskapsåret skall det redovisade egna kapitalet i balansräkningen återställas senast under det andra året efter det år då underskottet uppkom. Fullmäktige kan besluta om att en sådan reglering ej ska göras. Detta förutsätter att synnerliga skäl åberopas och att beslutade åtgärder är förenliga med god ekonomisk hushållning.

En förutsättning för att lagen om balanskrav ska kunna efterlevas i kommuner och landsting är att grundlagens innebörd om kommunal självstyrelse och beskattningsrätt respekteras. Beskattningsrätten på kommunal- och landstingsnivå har med denna begränsning ansetts så väsentlig att den grundlagsfästs (RF 1 kap 7 §). Kommuner och landsting måste ges reella möjligheter att påverka samt styra över sina intäkter och kostnader. I annat fall påverkas möjligheten att kunna bedriva en ansvarsfull politik avseendes ekonomin och verksamheten. I och med det interkommunala skatteutjämningsystemet finns starka skäl att ifrågasätta om så är fallet.

Stockholms läns landsting har under en lång rad år drabbats av skatteutjämningsystemets effekter. Under den senaste fyraårsperioden (1999-2002) uppgick systemets kostnader för landstinget till drygt 11,1 mdkr. På årsbasis ökade kostnaderna från 1.466 mkr till 4.398 mkr. Då de ökade kostnaderna för skatteutjämningsen var omöjliga att beräkna eller budgetera på förhand omöjliggjordes en långsiktig ekonomisk planering. Detta fick i sin tur konsekvenser för landstingets möjligheter att upprätthålla en budget i balans.

Värt att notera i detta sammanhang är att landstinget redovisade ett överskott i förhållande till intäkterna i den egna verksamheten. Underskottet under föregående mandatperiod uppgår till sammanlagt drygt 9,6 mdkr, hela underskottet kan alltså härledas till kostnaden för skatteutjämningsystemet.

I enlighet med lagstiftningen har landstinget åberopat synnerliga skäl för att inte ta hänsyn till skatteutjämningen i samband med budgetbeslut under de senaste åren. Detta har varit den enda möjligheten att hantera systemets utveckling. Under innevarande år beräknas landstingets kostnader för skatteutjämningen öka med minst med 20 procent, till drygt 5,3 miljarder kronor, i förhållande till förra året. Sedan 1998 har Stockholms läns landsting sett hur kostnadsökningen för skatteutjämningsystemet varit över 400 procent. Kostnaderna för skatteutjämningen utgör i dag vår näst största utgiftspost, efter hälso- och sjukvården.

Den nuvarande situationen är omöjlig att hantera i det fall landstinget ska leva upp det lagstiftade balanskravet och de krav på verksamheten som invånarna har rätt att kräva. I dag har Stockholms läns landsting en god ekonomi i den egna verksamheten. Det är emellertid övertydligt att dagens skatteutjämningsystem måste reformeras för att landstinget ska klara framtiden.

Vid årsskiftet höjdes landstingsskatten i Stockholms läns landsting med 1:30 kr. Det innebär att Stockholms län i dag har Sveriges högsta landstingsskatt. Trots detta är budgetbalans omöjlig att uppnå. Landstingets nuvarande majoritet budgeterar med ett underskott om drygt 1,6 mdkr 2003. Sammantaget prognostiseras för ett underskott på över 9 miljarder kronor under innevarande mandatperiod. För att intäkterna ska möta kostnaderna fullt ut kommer det att krävas kraftiga skattehöjningar eller nedskärningar i sjukvården under kommande år. Detta på grund av kostnaderna för ett statligt reglerat system vilket landstinget saknar möjlighet att påverka.

Samtliga politiska partier i Stockholms läns landsting stödjer de intentioner som lagstiftningen om budgetbalans föreskriver. För att dess principer om god ekonomisk hushållning ska kunna efterlevas krävs emellertid att statsmakterna tydligare respekterar det kommunala självstyret och beskattningsrätten. Det kräver i sin tur en reformering av nuvarande inkomst- och kostnadsutjämningsystem. Det kan inte, som i dag, vara rimligt att Stockholms läns landsting tvingas avstå så stora andelar av sina skatteinkomster som nu är fallet.

Med anledning av det ekonomiska läge Stockholms läns landsting befinner sig i hemställer landstinget att regeringen skyndsamt tar initiativ till förändringar av nuvarande

skatteutjämningsystem för landstingen. Detta för att möjliggöra en hållbar ekonomisk utveckling och en reell möjlighet för landstinget att leva upp till gällande lagstiftning om budgetbalans.

Ingela Nylund Watz

Chris Heister

Birgitta Rydberg

Birgitta Sevefjord

Stig Nyman

Lena-Maj Anding